

NY SVENSK FISKERITIDSKRIFT

ORGAN FÖR SVENSKA FISKAREFÖRBUNDET

UTGIVARE: FISKERIINTENDENTEN DR. N. ROSÉN, GÖTEBORG.

Nr 5

1 MARS

1931

Vid återgivande av artiklar i denna tidskrift skall källan angivas.

Svenska Fiskareförbundet.

Protokoll fört vid Svenska Fiskareförbundets Styrelses sammanträde å Hotell Anglaises tisdagen den 17 februari 1931.

Närvarande: justitierådet von Seth, disponenten Martin, greve Bielke, fiskeriintendenten Hesse och byrådirektören Alm.

§ 1.

Upplästes och godkändes protokollet från föregående sammanträde.

§ 2.

Föredrogs förslag till styrelsens årsberättelse för år 1930, vilket förslag godkändes. (Bil. A.)

§ 3.

Från utsedda kommitterade inom styrelsen hade inlämnats följande förslag till arbetsplan.

»Förslag till arbetsplan för Svenska Fiskareförbundet.

Enligt de för förslaget till omorganisation av Svenska Fiskareförbundet såsom vilande antagna stadgarna är förbundets ändamål att för det svenska fiskets främjande och för spridande av intresse för denna näringsgren till gemensamt arbete samla fiskare i Sverige och andra för fiskerinäringens framgång intresserade personer. För att utföra detta torde förbundet på sin arbetsplan främst böra upptaga följande uppgifter:

1) att i sig samla och organisera landets fiskeriföreningar och andra intresserade personer till arbete för förbundsmedlemmarnas gemensamma intressen.

2) att främja avsättningen av fiskets produkter.

3) att söka ordna inköp av förnödenheter för fiskets behov.

4) att verka för förbättrande av redskap, fiskesätt och ordnande av fiskets ekonomiska bedrivande i övrigt, samt

5) att driva upplysningsverksamhet bl. a. genom utgivande av förbundets tidskrift.

I styrelsen och förvaltningsrådet böra finnas lämpliga representanter för ej blott de olika landsdelarna och fiskeområdena utan även för de för fiskarna gemensamt viktiga intressena.

Styrelsen bör arbeta i sektioner, en för Östersjöfisket, en för Västkustfisket och en för Sötvattensfisket. I en del fall torde samma person kunna representera olika av oavsagda intressen och även deltaga i olika sektioners arbeten.

Förbundet bör söka medla mellan olikartade eller motsatta intressen mellan till förbundet anslutna föreningar.

För förbättrad avsättning av fångsterna behöves i främsta rummet en vidgad överblick över avsättningsmöjligheterna både inom och utom landet samt följande av fluktuationerna i tillförsel och marknader särskilt inom landet. Med utgångspunkt härifrån bör från den byrå, som bör upprättas, kunna lämnas råd och anvisningar beträffande fiskavsättningen. I samband härmed bör arbetas för att fiskarna ej i onödan konkurrera med varandra. Framsteg i konserveringsavseende såväl för färskvara som för egentlig konservering böra också följas i den mån de kunna få mera direkt inflytande på försäljningen av fiskfångsterna, så att de kunna komma fiskarebefolkningen till så stor nytta som möjligt. I samband med arbetet på detta område bör förbundet även hava sin uppmärksamhet riktad på kommunikationerna och distributionen för att åstadkomma förbättringar i dessa.

För förbilligande av inköp av fiskeförnödenheter böra till byrån införskaffas prisuppgifter från olika håll för de vanliga förnödenheterna samt på anhållan även för specialsaker. Underhandlingar böra ske med viktigare firmor om rabatter, så att

sådana kunna erhållas vid beställning av större partier. Sådana beställningar torde kunna förmedlas genom förbundet, dock utan att detta får iklädas något som helst ekonomiskt ansvar.

Förbundets verksamhet för fiskets ekonomiska bedrivande torde t. ex. kunna bestå i åtgärder för nedbringande av driftskostnaderna för fisket m. m. Upplysningsverksamhet torde bäst bedrivas genom utgivande av tidskrift, hållande av föredrag, propaganda m. m.

Ej så sällan torde förbundet, liksom tidigare, få avgiva yttranden eller göra framställningar till myndigheter. Det är ju att förvänta, att anslutna fiskeriföreningar och andra medlemmar komma att hos förbundet söka få stöd för sina önsknings i ärenden, som måste passera olika myndigheter, och därför måste vara väl förberedda.

För att kunna utföra ovan skisserade arbetsplan behöves givetvis en anställd duglig person, som kan ägna hela eller åtminstone sin huvudsakliga tid åt förbundets verksamhet. Särskild byrålokal jämte kontorsutrustning blir nödvändig. Sekreteraren torde böra antagas med hänsyn till att kunna utföra dessa byråarbeten. Denne kan även förutses behöva göra resor både för undersökningar på platsen rörande fiskmarknaden m. m., samt för att personligen med de anslutna föreningarnas representanter avhandla fiskeangelägenheter. Skrivbiträde å byrån kan ej undvaras, framför allt för att hålla byrån öppen under sekreterarens frånvaro. Allt detta kostar pengar — även tidskriftens upprätthållande måste tagas i beaktande — och utan betydande anslag från det allmänna kan en sådan verksamhet givetvis icke sättas i gång eller upprätthållas. En förutsättning för att omorganisationen skall kunna föras fram till verklig båtнад för fiskarena, är sålunda, att tillräckliga anslag från det allmänna sida kunna påräknas.»

Vid förslaget var fogat ett förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1932, som med några mindre av styrelsen såsom lämpliga befunda ändringar var av följande lydelse:

Förslag till inkomst- och utgiftsstat:
Utgifter:

<i>Årliga</i>	
Arvode åt sekreteraren	Kr. 10.000 —
Resersättning åt sekreteraren	» 3.000 —
Arvode åt skrivbiträde	» 2.100 —
» » kassaförvaltare	» 500 —
Hyra för byrålokal (ett större och ett mindre rum).....	» 2.000 —
Rese- och traktamentsersättning åt styrelsen.....	» 3.000 —
Resersättning åt förvaltningsrådet	» 3.000 —

Expensmedel, telefon, trycksaker m. m.	» 4.000 —
Tidskriften	» 12.000 —
Summa	Kr. 39.600 —

Engångskostnad för möbler och kontorsinventarier ... Kr. 4.000 —

Inkomster:

Årsavgifter av enskilda medlemmar 400 å 3.— kr.....	Kr. 1.200 —
Årsavgifter av föreningar 40 å 10.— kr.	» 400 —
Räntor	» 500 —
Tidskriften: annonser	» 5.000 —
prenumeration	» 500 —
lösnummer m. m.	» 100 —
Statsbidrag och bidrag av hushållningssällskap m. fl. ...	» 31.900 —
Summa	Kr. 39.600 —

Engångsinkomster:

Inträdesavgifter av föreningar 25 å 25.— kr.....	Kr. 650 —
Statsbidrag	» 3.350 —
Summa	Kr. 4.000 —

Förslagen — det till inkomst- och utgiftsstat i ovan intagna lydelse — godkändes, och beslöt styrelsen framlägga desamma för årsmötet. Styrelsen beslöt jämväl föreslå förbundet att efter eventuell omorganisation ingå till Kungl. Maj:t med framställning dels om ett statsbidrag under år 1931 å 10.000 kronor såsom bidrag till utgifter i samband med omorganisationen dels även om ett statsbidrag å 35.000 kronor för förbundets verksamhet under budgetåret 1932 —33.

§ 4.

Behandlades och antogs följande förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1931.

Inkomster:

Årsavgifter 1.000 å kr. 3.—... ..	Kr. 3.000 —
Räntor	» 500 —
Diverse (försäljning av äldre årgångar m. m.)	» 75 —
Brist	» 1.000 —
Summa	Kr. 4.575 —

Utgifter:

Årsmöte och sammanträden... ..	Kr. 200 —
Tjänstemännens resor	» 150 —
Sekreterarens porton och övriga expenser	» 100 —
Sekreterarens — kassaförvaltarens arvode	» 500 —
Oförutsett och diverse.....	» 150 —
Till Ny svensk Fiskeritidskrift	» 3.475 —
Summa	Kr. 4.575 —

§ 5.

Med anledning av den i statförslaget i § 4 uppförda bristen å kr. 1.000 — och det vid föregående sammanträde i stat för tidskriften uppförda beräknade statsbidraget av kr. 3.500:— beslöt styrelsen ingå till Kungl. Maj:t med framställning om statsbidrag för år 1931 å dels 1.000:— kronor för bestridande av förbundets förvaltningskostnader dels 3.500:— kronor såsom bidrag till utgivande av Ny Svensk Fiskeritidskrift under år 1931.

§ 6.

Beslöt styrelsen att hos hushållningssällskapen samt Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening i likhet med föregående år hemställa om bidrag för år 1932.

§ 7.

Föredrogs revisionsberättelse för år 1930.¹⁾ I anledning av däri gjorda erinringar ville styrelsen framhålla, att den under år 1930 uppkomna bristen berott på dels extra sammanträde under sommaren och därmed förenade utgifter dels ett minskat antal medlemmar i förbundet och dels slutligen lägre annonsintäkter än som beräknats. Styrelsen ville även i detta sammanhang hänvisa till sitt under § 5 omnämnda beslut rörande framställning om särskilt statsbidrag till förvaltningsutgifter under år 1931.

§ 8.

Beslöt styrelsen att vid årsmötet å Kungl. Lantbruksakademiens stora sal tisdagen den 17 mars kl. 3 e. m. (15) skulle förekomma: Val av ordförande för dagen. Kallelse till hedersledamot. Omorganisationsförslaget. Val av styrelse. Eventuellt val av styrelsesuppleanter. Eventuellt bestämmande av antalet medlemmar i förvaltningsrådet. Eventuellt val av förvaltningsråd. Styrelsens årsberättelse. Revisorernas berättelse. Bestämmande av årsavgiften för år 1932. Styrelsens förslag till arbetsplan för Svenska Fiskareförbundet och förslag till framställning om statsbidrag (Jmfr § 3). Föredrag av fiskeriintendenten G. Swenander: »Om fiske med bottengarn». Frågor som vid sammanträdet väckas av förbundets medlemmar. Styrelsen beslöt vidare att låta utsända särskilda kallelsekort till årsmötet ävensom att låta trycka och såväl i förväg som vid årsmötet utdela dels förslaget till arbets-

¹⁾ Se denna tidskrift N:r 4, sid. 38.

²⁾ Se denna tidskrift 1930, s. 54 och 89.

program med styrelsens kommentarer här till (§ 3), dels det vilande stadgeförslaget.²⁾

§ 9.

Beslöt styrelsen enhälligt föreslå förbundet att till hedersledamot kalla förbundets förra ordförande Professorn m. m. Einar Lönnberg såsom en erkänsla för det långvariga, nitiska och intresserade arbete han nedlagt inom förbundet.

§ 10.

Jämlikt beslut vid styrelsens förra sammanträde hade sekreteraren tillskrivit länsfiskeritjänstemännen med hemställan om deras biträde för åstadkommande av anslutning till förbundet av olika fiskeriföreningar. Från ett flertal länsfiskeritjänstemän hade med anledning härav inkommit svarsskrivelser. Sekreteraren redogjorde i korthet för innehållet i nämnda skrivelser, däri vederbörande i allmänhet förklarat sig villiga till dylik medverkan.

§ 11.

Stockholm som ovan

Gunnar Alm.

Justeras:
P. von Seth.

Bil. A.

Svenska Fiskareförbundets årsberättelse för år 1930, avgiven av dess styrelse.

Förbundets styrelse har alltsedan årsmötet 1930 utgjorts av: Justitierådet P. von Seth ordförande, fiskeriintendenten T. T. Ekman vice ordförande, sekreterare och kassaförvaltare, byrådirektören Gunnar Alm vice sekreterare, fiskerikonstulenten C. H. Schager, fiskeriintendenten Chr. Hesse, fiskeriintendenten Hugo Ågren, greve Sten Bielke, byråchefen K. A. Andersson, landshövding John Falk, jordbrukskonsulenten Gunnar Wahlberg, fiskeritillsyningsmannen A. G. Borgström, kapten D. M. Klingspor, stadskommissionär Emil Molin, disponenten Karl Martin och fiskaren Sam. Corneliussen. Av dessa äro fiskeriintendenten Ekman, fiskerikonstulenten Schager, justitierådet von Seth, fiskeriintendenten Hesse och fiskeriintendenten Ågren i tur att avgå vid årsmötet 1931.

Revisorer hava varit fiskeringeniör Carl Schmidt och fil. dr. Robert Norrby samt revisorssuppleanter revisor C. L. Holmborg och f. d. handlanden Nils Holmborg.

Årsmötet hölls tisdagen den 18 mars å tid och plats som vanligt.

Extra möte har hållits den 21 juni i Stockholm å Kungl. Lantbruksakademiens lokal.

Styrelsen har sammanträtt den 11 januari, den 27 februari, den 29 april och den 5 december.

Vid årsmötet hölls föredrag av fiskerikonulenten C. A. Svensson »Om fiskevårdsföreningar» och av ingenjören K. Holmin om »En fiskodling på åkerjord». Vidare behandlades det av styrelsen framlagda förslaget om omorganisation av förbundet, och antogs efter vissa ändringar det nya stadgeförslaget såsom vilande.

Till extra mötet den 21 juni hade hushållningssällskapen och fiskeriföreningarna inbjudits att sända ombud. 4 hushållningssällskap och 12 fiskeriföreningar voro representerade av 31 ombud. Härvid lämnades redogörelse över förarbetena till och avsikten med den föreslagna omorganisationen. Av den följande diskussionen framgick, att ett betydande intresse förelåg för den nya organisationen. Vidare hölls 2 föredrag om »Fiskhandel och fiskdistribution» av grosshandlaren Janne Claesson och disponenten Karl Martin, varefter följde diskussion.

Styrelsen har tillsatt en kommitté för utarbetande av en arbetsplan för det omorganiserade förbundet, avsedd att före årsmötet tillställas fiskeriföreningar, hushållningssällskap m. fl.

Antalet medlemmar i Förbundet var vid utgången av år 1930 981, varav 14 korresponderande, 29 ständiga och 938 årligt betalande, av vilka 9 i utlandet boende och 37 inländska föreningar och firmor. 11 hushållningssällskap äro medlemmar av Förbundet, därav 3 såsom »ständiga».

Förbundets publikation, Ny Svensk Fiskeritidskrift, har under året utkommit enligt plan med 24 nummer och under redaktion av fiskerintendenten dr. Nils Rosén. Statsbidraget för densammas utgivande under år 1929 har uppburits med 2.500 kr.

Under året hava från 5 hushållningssällskap samt Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening erhållits direkta anslag för utgivande av tidskriften med tillsammans 650 kr. Av 6 hushållningssällskap och sagda havsfiskeförening hava årsavgifter för 245 medlemmar i förbundet erlagts, varjämte ett hushållningssällskap direkt prenumererat på 75 exemplar av tidskriften för gratisutdelning inom länet.

Liksom föregående år har Förbundets tidskrift utdelats kostnadsfritt till lantmanna- och skogsskolor, ett flertal offentliga insittutioner och verk samt några framstående fiskerimän i utlandet. Prenumerationspriset har varit för inlandet kr. 5.— och för utlandet kr. 6.—.

Förbundet är medlem i »Internationale Vereinigung für theoretische und angewandte Limnologie».

Förbundets inkomster under året hava uppgått till kr. 13.030.97, varav statsbidraget till tidskriften för år 1929 2.500 kr. Utgifterna hava uppgått till 14.877.03, därav för tidskriften kr. 13.703.02. Förbundets kapitalbehållning, inbegripet »Ständiga Ledamöters Fond» kr. 2.935.10, var vid årsskiftet 1930—31 kr. 10.223.81, vartill komma utestående annonsfordringar å kr. 2.456.92; Summa kr. 12.680.73.

Hos Kungl. Maj:t har hemställts om ett till 3.500 kr. uppgående statsbidrag för utgivandet under år 1930 av tidskriften. Närdigt beslut i ärendet torde ej ännu vara fattat.¹⁾

Under år 1930 har årsavgiften i Förbundet varit kr. 3.—; årsmötet 1930 har beslutat, att den för år 1931 skall utgå med likaledes kr. 3.—. Blir det vilande omorganisationsförslaget godkänt, så ändras avgifterna för fiskeriföreningar m. fl.

Stockholm den 17 februari 1931.

P. von Seth.

Thorsten Ekman.

- 1) anordnandet av elektriska spärrar eller stängen genom vilka fisken ej kan gå utan att sätta livet till, dels
- 2) oskadliggörandet av fisk, som gömt sig kvar i kanalerna vid avfiskning av dammar.

I båda dessa avseenden synes elektriciteten utomordentligt ändamålsenlig, det gäller blott att utforma en metod, som blir lämplig vid praktiskt bruk, och därvid synes ej några oöverkomliga svårigheter föreligga.

Elektriska stängen.

Försöken att utröna elektricitetens användbarhet vid anordnandet av elektriska stängen utfördes uti en rekrangulär träbassin c:a 60×60×100 cm. i volym, fylld med genomströmmande vatten, vari nedsänktes tvenne kopparplåtar c:a 30×40 cm., som förbundos med elektriska ledningar med c:a 300—400 volts spänning.

Mellan dessa kopparplåtar (elektroder), vilka placerades en vid vardera basinsens kortsidor i lodrät ställning utmed väggen, nedsläpptes sedan de fiskar, med vilka vi önskade experimentera.

Det visade sig därvid, att fiskarna förhöllo sig olika, vad känslighet för de elektriska strömmarna beträffar, allt efter art och storlek. Vid den här ovan nämnda spänningen paralyserades gäddor om c:a 30 centimeters längd ögonblickligen och dogo efter några få sekunder. En-somrigt mörtyngel paralyserades efter en eller annan sekund och dogo i allmänhet efter 5—10 sekunder. Ju mindre storlek fisken har, desto större spänning erfordras det för att döda densamma.

Där det gäller att oskadliggöra eller förhindra fiskyngel att medfölja vid insläppandet av vatten i tillväxtdammar, böra elektriska stängen vara mycket effektiva och betydligt säkrare än filtrering med sand- eller träull o. d. Det måste dock tillses, att elektroderna placeras på rätt sätt, enär det eljest är möjligt, att fisken skulle kunna passera det elektriska fältet utan att få känning av strömmen. Om elektroderna nämligen placeras på sådant sätt, att fisken under passerandet av det elektriska fältet hela tiden kan hålla sin egen längdriktning vinkelrätt mot de elektriska strömmarna mellan elektroderna, så kommer den ej att hava känning av det elektriska fältet, utan passerar detsamma fullt oskadd.

Elektriskt fiske.

Icke fullt så enkelt ställer sig problemet, då det gäller att döda eller fånga i diken och kanaler vid avtappning av dammar kvarvarande fisk.

I stora dammar är det mången gång synnerligen svårt att utrota där förekommande rovfisk, som, om den får vara kvar och i synnerhet om den utgöres av gädda, kan åsamka fiskodlaren stora förluster och rent av äventyra hela dammens räntabilitet.

Fiske med elektricitet vid Harviks fiskodling.

Fiske med elektricitet, elektriska spärrar för fisk eller dylikt, har ej varit någon nyhet utomlands,²⁾ men i Skandinavien torde de försök, som i somras gingo av stapeln vid Harviks Fiskodling, vara de första i sitt slag.

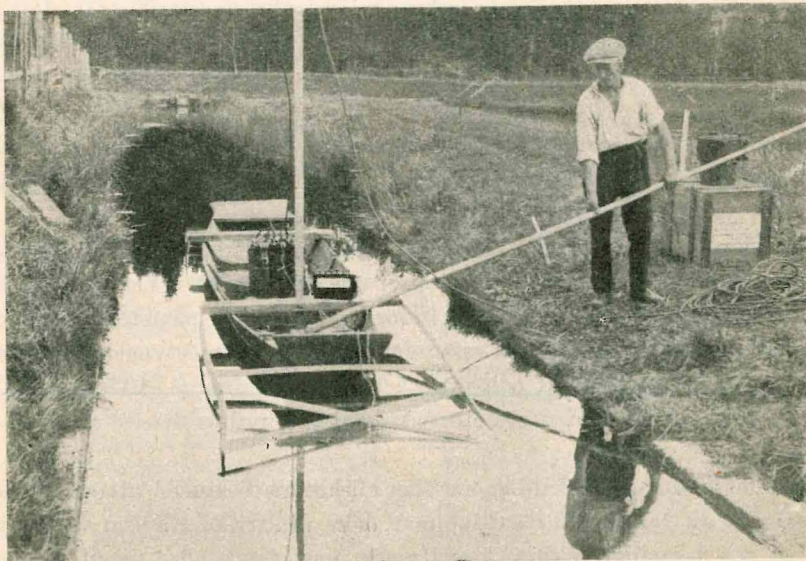
Försöken, som på uppdrag av Harviks Fiskodling utfördes av en expert på området, ingenjör Egron Möller, hade till avsikt att ådagalägga elektricitetens användbarhet vid, dels

¹⁾ Kgl. Maj:t har beviljat 3.000 kr.

²⁾ Se denna tidskrift 1929, s. 56 »Fiske med elektricitet»

Det gäller därför att oskadliggöra dessa förlustbringare och för att utröna möjligheten av att utföra detta medels elektricitet, gjordes försök i en kanal av fyra meters bredd och åtta decimeters djup.

En båt utrustades med elektroder i för och akter och så släpptes strömmen på. I kanalen fanns flere sorters fisk, såsom gädda, lake, sutare, mört, abborre, gärs m. m. I samma ögonblick som strömmen slöts, blev det ett häftigt plaskande av fisk, som stod inom elektrodernas verkningskrets, men blott för ett ögonblick, i nästa sekund kunde man se fisken ligga på rygg med gälarna utspärrade.

Den med elektroder, transformator och övrig elektrisk utrustning försedda båten i funktion.

Så sattes farkosten i gång. Allt efter som den skred framåt upprepades samma sak: ett häftigt plaskande och så var det slut. En del fiskar, som endast haft svagare känning av det elektriska fältet, och så att säga endast tangerat det samma, flydde förskräckta undan. Men det gick ej att gömma sig bland vattenväxterna eller i botten slammet. De elektriska strömmarna trängde in över allt och lämnade ej den minsta lilla möjlighet till undanflykt, så att bakom farkosten blev kanalen ren från fisk.

De döda fiskarna syntes rätt bra, en del lågo på botten och en del hade flutit upp. Det föreföll, som om de tålde elektriciteten olika, allt efter art och storlek. Gäddorna dogo ögonblickligen under det att sutarne syntes tåla mest, de plaskade något längre, ja en del kvicknade till igen när de togos upp och placerades i ett vattenfyllt kärl.

Tack vare denna omständighet skulle man kunna tänka sig, att man på ett eller annat sätt skulle kunna skona vissa fiskarter till livet. I detta fall var det dock endast sutaren, som kunde väckas till liv igen.

Men, även om man vid oskadliggörandet av i dammen förekommande gäddor eller annan rovfisk nödgas taga livet av annan kvarvarande fisk, så erbjuder ett effektivt borttagande av rovfisken så stora fördelar, att dessa (i regel överväga nackdelarna. Experten Ingeniör Möller är dock av den bestämda åsikten, att det skall vara möjligt att anordna den elektriska strömmen på sådant sätt, att fisken drives undan i diken till vissa platser, där man kan fånga den levande. Utan att vilja bestrida denna högst önskvärda möjlighet, måste man dock tillsvidare ställa sig tveksam inför utförbarheten av detta projekt.

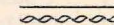
Vid användandet av elektrisk kraft till ovan berörda ändamål är det av synnerligen stor betydelse, hur det vatten, som man har att göra med, är sammansatt. Ju mindre ledande vattnet är, d. v. s. ju mindre det innehåller av salter och mineral, desto bättre är det. Det vatten, som finnes vid Harviks Fiskodling, utgöres i huvudsak av nederbördsvatten, som ej hunnit att i nämnvärd grad bemängas med dylika ämnen, varför det är ytterst litet ledande. Därför åtgick det blott obetydligt med kraft, ehuru den vågform och det periodtal, som användes vid försöken, ej var det lämpligaste.

Skulle elektriska stängen, som måste fungera både dag och natt komma till större användning, bleve det dock troligen i längden mest ekonomiskt att utexperimentera den vågform och det periodtal, som gäve den bästa effekten, varigenom kraftåtgången kunde reduceras.

Ingeniör Möller har i Australien arbetat med elektriska fiskeförsök i saltvatten, som genom sina ledande egenskaper betydligt reducerar den elektriska effekten. Genom utexperimenterandet av lämplig vågform och lämpligt periodtal lyckades han dock nedbringa den erforderliga effekten till blott en sextiofjärdedel av den ursprungliga, vilket visar, att mycket står att vinna med dylika experiment.

Utexperimenterandet av dessa frågor är dock både tidsödande och kostsamt, enligt vad herr Möller upplyste om, varför desamma knappast komma att lösas genom enskilt initiativ. Det synes dock, som om ett stort verksamhetsfält här skulle ligga öppet för vetenskaplig forskning, och man kanske kan hoppas, att den nya försöksstationen för sötvattensforskningen, vartill medel blivit anslagna, kan få tillfälle att upptaga frågan på sitt program.

B. Tägtström.

Meddelanden och notiser.

Om rödspätan i Skagerack och Kattegatt. Direktören för Dansk Biologisk station d:r A. C. Johansen har för en medarbetare i »Fiskeribladet» gjort ett uttalande angående rödspättebeståndet. Ynglet av årgången 1928 var rätt rikligt representerat i Skagerack och delvis i det nordliga Kattegatt. Den rikliga förekomsten av små rödspätter i slutet av år 1930 är övervägande baserad på årgången 1928 och denna kan väntas lämna ett betydligt bidrag till fångsten innevarande år. De stora rödspätter, som i stort antal fångats norr om Skagen sedan nyår, äro övervägande mogen fisk, som är på lekvandring från det nordliga och östra Kattegatt och Sveriges västkust till västra Skagerack eller Nordsjön. En sådan lekvandring försiggår varje år och då rödspätan till största delen passerar tätt förbi Skagen, blir där under hösten och vintern vid gynnsam väderlek en chans för att göra goda fångster av stor rödspätta. Bland denna stora fisk är årgången 1927 dominerande innevarande vinter. I ett prov av 92 könsmognar honor, som fångades i norra Kattegatt i december 1930, fördelade sig antalet individ sålunda:

årgång 1928	6	individ
» 1927	71	»
» 1926	11	»
» 1925	3	»
» 1924	1	»

Dessa individ hade en totallängd mellan 36 och 49 cm. och en genomsnittsvikt av 20 kg. tjoget. Det finns ej anledning antaga, att någon större mängd av de stora köns mogna rödspätterna vandra tillbaka från västra Skagerack eller Nordsjön till Kattegatt efter leken. Däremot driver en del av deras späda yngel med strömmen tillbaka till Kattegatt, liksom en del av ungfisken vandrar från Skagerack in i Kattegatt.

Den rätt betydliga fångsten av rödspätta i Skagerack och norra Kattegatt under slutet av förra året och nu i januari vid Skagen är ju alltid en uppmuntran, men man bör ej därav draga den slutsatsen, att där håller på att inträda en större och varaktig förökning av rödspättebeståndet i Skagerack och Kattegatt. Gynnsamma och ogynnsamma år för ynglet växla med varandra, och båda årgångarna 1929 och 1930 ha i Kattegatt varit långt svagare representerade än normalt. Det är tvärtom anledning att antaga, att den starka nedgång, som iakttagits i viktutbytet av rödspättefisket i Kattegatt under de sista 30 åren, när man betraktar utbytet under längre perioder, skall fortvara. Nedgången i totalutbytet av rödspättefisket i Kattegatt från

Danmark, Sverige och Tyskland framgår av följande översikt:

1901—10 i genomsnitt ...	3 859	ton pr år
1911—20 » » ...	3 328	» » »
1920—29 » » ...	2 730	» » »

Utbytet har således varit c:a 30% lägre i perioden 1920—29 än i perioden 1901—10. I dessa siffror ingår även Sveriges fångst i Skagerack.

Assistenten vid ovannämnda station d:r H. Blegvad har offentliggjort en avhandling om förekomsten i Kattegatt av för rödspätan viktiga näringsdjur. Undersökningarna ha omfattat hela Kattegatt med undantag av området längs svenska kusten. Rödspätan lever under de första månaderna av sitt liv av små kräftdjur, fram i september börjar den äta unga musslor. När den nått en ålder av 1 år, utgör vissa maskar huvudfödan, sedan små musslor och kräftdjur. Tvååriga och äldre rödspätter leva av maskar, musslor och kräftdjur alltefter som dessa djur äro talrika på olika platser. Efter de företagna undersökningarna angående tillgången på första klassens rödspätteföda i Kattegatt skulle denna vara tillräcklig för att årligen frambringa 3 209 ton rödspätter väster om linjen Fornæs-väständan Läsö—Nordre Rønner-Skagens fyrskopp och 9 603 ton öster om denna linje. Utbytet av rödspättefisket i Kattegatt var emellertid år 1928 blott 2 600 ton. Detta tyder således på ett överskott av rödspätteföda av första klass, som ej utnyttjas produktivt. Ett betydligt större bestånd av rödspätta skulle således kunna uppehållas. För att få ett sådant borde rödspätan skyddas på lämpligt sätt väster om den nämnda linjen. Området innanför denna linje är ett viktigt uppväxtområde för unga rödspätter. Även på de djupare områdena i Kattegatt, dit den äldre rödspätan så småningom vandrar, finnes ett överskott av andra klassens rödspätteföda, d. v. s. föda som blott äldre rödspätter tillgodogöra sig. Även för ett ökat bestånd av äldre rödspätter finns således tillräckligt med föda.

Enligt svenska undersökningar finnas viktiga uppväxtområden för rödspätta — och även annan plattfisk — på vissa ställen utmed svenska kusten, såsom i Laholmsbukten och Vendelsöfjorden.

Som bekant ha förhandlingar upptagits mellan Sverige, Danmark och Norge om åtgärder till skydd för rödspätan i Skagerack och Kattegatt.

Fiskeriinstruktör i Halland. Till fiskeriinstruktör har Hallands läns hushållningssällskap antagit fiskerikonstulent J. Sörensen, Alvesta. Adr. blir Falkenberg.

Rödspätan minskar i längd efter isning. I anledning av en anmälan att gällande bestämelse om minimimått för rödspätta överträtts i Danmark har en dansk fiskeribetjänt och hans medhjälpare samt ordf. i en dansk fiskeriförening företagit en undersökning, huruvida rödspätan, såsom påstått, minskar i längd, när den varit isad en tid. Den 11 dec. 1930 kl. 15 uppmätte de 25 st. rödspätter från Nissum Bredning och 22 st. från farvattnet mellan Venö och Humulum. Rödspätterna mätte 210 mm. De nedpackades i en låda på vanligt sätt med is. Lådan tillspikades. Den 13 dec. 1930 kl. 15 öppnades lådan åter och rödspätterna mättes. Av de 25 st. från Nissum Bredning voro 3 st. 1 mm., 6 st. 2 mm., 2 st. 3 mm. och 1 st. 4 mm. kortare än förut. Av den andra gruppen på 23 st. voro 2 st. 1 mm., 9 st. 2 mm., 3 st. 3 mm., 2 st. 4 mm. och 1 st. 5 mm. kortare.

Norskt förslag att söka förhindra införsel av lädämnen och tunnstav från Sverige. Framställning härom har gjorts av Sörländsk Industrikontor. Norska handelsdepartementet har i anledning därav hos föreningarna »Storsildlaget» och »Stor- og Vaarsildlaget» hemställt om vidtagande av åtgärd därhän att endast lador av norskt material måtte användas vid transport av sill, men erhållit det svar, att på grund av redan ingångna kontrakt om leverans av utländskt virke till fabrikation av sillador, föreningarna icke för närvarande kunde träffa av departementet ifrågasatta bestämmelser, då de riskerade att i sådant fall få erlagga stora skadeståndsbelopp.

Norsk organisation för makrillomsättningen. Östlandske Fiskeriselskap har hemställt att en offentlig kommitté måtte till sättas för att söka organisera makrillomsättningen utmed norska kusten från Bergen till svenska gränsen. Man har tänkt sig en liknande ordning som för stor- och värsillen. Norges Fiskarlag har nu behandlat framställningen och begärt att fiskeridirectionen måtte taga upp frågan snarast möjligt.

Statligt stöd åt fiskefärder till avlägsnare fiskevatten. Lantbruksstyrelsen har nu till regeringen avgivit begärd utredning angående understöd från statens sida för bedrivande av fiske på avlägsnare fiskevatten. Styrelsen föreslår proposition till riksdagen om lån till fiskare med upp till högst 40 procent av kostnaderna för utrustningen för sådana fiskefärder. Skulle sådant fiske bedrivas tre på varandra följande år, skulle enligt styrelsens förslag låntagaren befrias från återbetalningsskyldighet. För ändamålet föreslås för budgetåren 1931—1932 ett anslag på 50,000 kr.

Samma låntagare skulle icke erhålla dylikt lån mer än en gång.

Låneunderstöden torde främst böra utgå för utrustning för garnfiske vid Island, men även för snörpvadsfiske eller andra fiskerier vid Island, om sådana skulle komma ifråga. Emellertid böra lån utgå även för andra fiskerier än nu omtalade, vilka idkas på avlägsna vatten.

Understödsverksamheten bör fortgå under en tid av minst fem år. Så lång tid torde nämligen vara behövlig för att kunna bedöma dess verkningar. När den tiden förflutit, torde frågan om verksamhetens fortsättande böra upptagas till nytt övervägande.

Ökat deltagande i Islandssillfisket från Danmark. En dansk firma uppgives i år skola sända upp till Island för sillfiske 3 snörpvadsbåtar och icke mindre än 10 drivgarnskuttrar. Fångsten skall levereras till ett moderfartyg.

Fisket i Irländska sjön. Förut ha omkring 35 båtar från Lowestoft, Ramsgate och Yarmouth deltagit i detta fiske med Fleetwood som bas. Fisket börjar omkring 1 februari. I år väntas deltagandet bli större än vanligt, antagligen över 50 båtar. Flera rederier i de nämnda orterna, som förut ej velat deltaga i detta fiske, uppgivas nu skola sända båtar dit. Fisket försiggår i Morecambe Bay. (Efter F. Tr. G.)

Flytande fiskmjölsfabrik i Göteborg. AB Fiskfodermjöl har nu bildats i Göteborg. Bolaget har inköpt den flytande tyska fiskmjölsfabriken Melolie, som varit i bruk ett år. Anläggningen omfattar två torkanläggningar för resp. 35 och 15 ton jämte ett extraktionsverk för 10 tons torrprodukter per dygn. Den totala kapaciteten är således 50 ton råvara per dygn, motsvarande c:a 12 ton färdigt fiskmjöl. Utom fiskfodermjöl för svin och nötkreatur kommer fabriken även att framställa lämpligt kraftfoder för fjäderfä. Bolaget har endast trälredare och fiskare som intressenter. Verksamheten skall leas av en tysk fackman. Den flytande fabriken utgöres av ett fartyg av 227 fot längd och en dräktighet av 1,680 d. w. ton. För framdrivning finnes en ångmaskin å 270 hkr. samt för driften en ångmaskin å 90 hkr. En tranfabrik för 3—4 ton fisklever per dag finnes även ombord. För upplagring av färdiga produkter finnes utrymme för c:a 300 ton.

Ny fiskmjölsfabrik i Grimsby. Tillstånd har givits att anlägga en ny fiskmjölsfabrik i Grimsby. Fabriken kommer att ligga vid dockorna. De förutvarande fabriken av detta slag ligga utanför stadens område.

Torskleverolja. Av nyligen publicerade undersökningar av professorerna Drum-

mond och Hilditch i England framgår bl. a. att det är av vikt att oljan extraheras ur levern genast efter det att denna uttagits. I så fall får oljan endast en mycket svag fisklukta och en ej oangenäm smak, bortsett från oljigheten. Men går det endast några få timmar, innan oljan extraheras, får oljan en markerad fisksmak.

Om fiskmjöls fetthalt. I denna tidskrift för 15 december 1930 finnes en artikel angående fiskmjölsfabrikationen ur kvalitets-synpunkt. Däri framhålles att mjöl ej får ha för hög fetthalt för att ej verka skadligt på de produkter — kött, mjölk och fläsk, som därmed framställles. Så t. ex anses på den tyska marknaden mjöl med en fetthalt av 2—4% vara bäst och s. k. vitt fiskmjöl får i England enligt en förordning ej hålla mera än 6%. Dock påpekas, att man vid vissa experiment utan olägenhet använt mjöl med en fetthalt av 14,56%. Fettet pressas eller extraheras ur fisken, emedan fiskfett har mycket lätt att härskna och då giver smak på ägg och mjölk. Fiskmjöl med *ej härskat* fett kan utan olägenhet i detta hänseende och med stor fördel utfodras även med mycket hög fetthalt — synnerligast för höns. Frågan är då: kan fiskmjöl bevaras som håller ca 15% fett? Av egen erfarenhet svarar jag obetingat ja till detta. Villkoret är endast, att mjöllets vattenhalt neddrivits tillräckligt långt ner, under 10%. Det är vissa torkningsmetoders oförmåga att ekonomiskt få ned vattenhalten tillräckligt långt, som åstadkommit fiskfettets dåliga rykte som smakgivande åt ägg och mjölk. För fläsk kanske det ej endast är risken för smak på fläsk som bestämmer huruvida hög fetthalt i fiskmjölet är bra eller ej.

Säkerligen finnes i den gamla fiskmjölsfabrikationen ännu betydliga förbättringar att göra, vilka komma att medföra förbilligad tillverkning och förbättrad kvalitet på mjölet.

J. M. Pehrson.

Järnvägsfrakt för levande fisk. Efter samråd med förvaltningarna av Lysekils järnväg och Uddevalla—Vänersborg—Herrljunga järnväg har S. J. medgivit att frakten för sändningar av levande fisk i särskilt inredda vagnar från Lysekil till Stockholm skall utgå med 377 öre för fisken och 158 öre för vattnet i cisternerna, allt räknat pr 100 kg.

Med tillämpning av dessa fraktsatser skulle alltså frakten för en vagn med 3 ton levande fisk och 12 ton vatten bli ca 303 kr. Härtill kommer så ilgodsvavgift och täckningsavgift med sammanlagt 45 kr.

Impregnering av ålbottengarn I Ny Svensk Fiskeritidskrift har jag flerfaldiga

gångar sett uppmaning om att till tidskriften insända önskemål och nya rön. Sistnämnda skulle i synnerhet vara mycket värdefullt för fiskarna landet runt, enär de erfarenheter, som vinnas på enskilda håll därigenom skulle komma fiskare-yrkesmännen samt och synnerligen till godo. Därigenom besparas också ett onyttigt arbete som äger rum när var och en själv skall experimentera med samma sak, och även andra fördelar vinnas för yrket och den enskilde.

Ett problem som länge sysselsatt ålbottengarnsfiskarna har varit att finna en tjära, som vid tjärning av ålbottengarnen lämnar ett tillfredsställande resultat men dock ställer sig rimlig i pris.

Från början importerades dansk tjära för detta ändamål och torde denna även på vissa håll ännu användas med växlande resultat. Numera är emellertid destillerad stenkolstjära belagd med kr. 2:— pr 100 kg. i tull, varför en importerad verklig destillerad tjära härigenom blir väsentligt fördyrad.

Råa obehandlade vanliga gasverkstjäror äro en viss risk att använda, enär dessa kunna innehålla för garnen skadliga ingredienser, som icke genom sakkunnig behandling av tjäran blivit avlägsnade ävensom att dylika tjäror kunna finnas som icke lämpar sig för impregnering av garnen. Tjäror, som efter torkningen bli hårda, varigenom garnen brytes sönder, sådana som »klibba ihop» garnen m. m., ha på många håll försakat fiskarna stora förluster med mer eller mindre ohjälpligt fördärvade garn.

För ålbottengarnsfiskaren är det därför av vikt se till att han erhåller en god garn-tjära, men som han icke är i stånd att avgöra, huruvida tjäran är lämplig eller icke förrän efter användningen, varvid en skada redan kan vara skedd, är det enda möjliga att han endast köper sin garntjära från en välkänd och tillförlitlig fabrik, vilken har resurser att framställa en verkligt god och prima tjära.

Av de många tjäror vi hitintills använt ha vi funnit Eng. Fiskgarnstjära, tillverkad vid A.-B. Phylatterions tjärfabriker i Trelleborg vara den bästa och av utmärkt kvalitet särskild framställd, som den är just för tjärning av ålbottengarn. Fabriken lär också under flera år ha hållit på att arbeta med att få fram en god fiskgarnstjära jämsides med praktiska approvningar innan den utsläppte sin Eng. Fiskgarnstjära i marknaden. Men så synes det också efter fjolårets praktiska erfarenhet härnere på sydkusten, varest den använts i stor utsträckning, som om ålbottengarnsfiskarna i Phylatterions Eng. Fiskgarnstjära fått just den tjära, som är bra och lämplig.

E. E.